

Voorstel Gemeenteraad C

Onderwerp	Analyse reserves		
Portefeuillehouder	June Nods agendaletter (C))		
Organisatieonderdeel	Cluster Concernstaf	Aangeboden aan Raad	22 december 2021
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2100118325

Wij stellen u voor te besluiten om:

- Vanwege administratief/technische redenen de reserves uit bijlage 3 (opnieuw) in te stellen inclusief de aangebrachte (administratieve) verbeteringen;
 - De aangepaste spelregels met betrekking tot de reserve Flankerend Beleid (RES 037) vast te stellen (bijlage 4 – RES037 en bijlage 6).
 - De wijziging van reserve Sociaal Fonds naar investeringsreserve Sociaal Domein vast te stellen (bijlage 4 – RES541).
- Te besluiten om 21 reserves samen te voegen tot 4¹ en om 6 reserves op te heffen.

Inleiding

In het afgelopen jaar zijn door de rekeningencommissie vragen gesteld over de inhoud van de gemeentelijke bestemmingsreserves (hierna reserves). Naar aanleiding hiervan is een onderzoek opgestart naar de volledigheid en de besteding van de reserves. Een tussentijds resultaat met betrekking tot de besteding van de reserves is middels een memo op 25 oktober 2021 met de rekeningencommissie besproken². Conclusie van dit memo was dat er geen geld vrij kon vallen maar wel dat reserves opgeheven en samengevoegd kunnen worden. De resultaten uit deze memo komen terug in dit voorstel omdat de Raad besluit over het instellen, opheffen en samenvoegen van reserves. Daarnaast is in het onderzoek getoetst of reserves nog voldoen aan de criteria uit de financiële verordening. Daar waar gebleken is dat informatie bij reserves ontbreekt wordt dat met dit voorstel weer aangevuld. Het is daarmee een technisch voorstel om weer te voldoen aan de financiële verordening en geen beleidsinhoudelijke bespreking van de reserves.

Publieksvriendelijke samenvatting

De gemeente Enschede kent diverse reserves met een eigen specifiek bestedingsdoel. Deze reserves dienen te voldoen aan instellingscriteria die opgenomen zijn in de financiële verordening. Gebleken is dat bij diverse reserves informatie ontbrak om aan de verordening te voldoen. Daarom heeft het college besloten om de Raad voor te stellen ontbrekende informatie met betrekking tot deze reserves aan te vullen en de reserves opnieuw in te stellen. Daarnaast stelt het college de raad voor om reserves samen te voegen en op te heffen. De reserves die opgeheven worden zijn nagenoeg leeg waardoor vrijwel geen geld beschikbaar komt voor alternatieve besteding.

Beoogd effect

Door in te stemmen met het voorstel wordt voldaan aan de financiële verordening. De verbeteringen die zijn aangegeven in bijlage 3 hebben geen effect op het beleid waarvoor de reserves bestemd zijn. Daarnaast is er meer overzicht gecreëerd in de reserves door 6 reserves op te heffen omdat de doelen gerealiseerd zijn en 21 reserves samen te voegen tot 4.

¹ De 17 reserves die hiermee niet meer nodig zijn worden ook opgeheven.

² Dit tussentijdse resultaat is gedeeld zodat eventuele input meegenomen kon worden tijdens de begrotingsbehandeling 2022.

Argumenten

1.1 We willen alle bestemmingsreserves laten voldoen aan de instellingscriteria van de financiële verordening³. Doordat met het voorliggende voorstel de ontbrekende informatie aan de reserves wordt toegevoegd voldoen we weer aan de vereisten van de financiële verordening. In bijlage 3 is aangegeven welke verbeteringen bij de reserves zijn doorgevoerd. In bijlage 4 is het volledig overzicht van alle reserves terug te vinden.

1.2A/B Dit betreffen reserves -in tegenstelling tot de overige reserves- met een aangepaste doelstelling en in het geval van de reserve Flankerend Beleid ook met aangepaste spelregels die door de Raad vastgesteld moeten worden.

Voor de reserves Sociaal Fonds en Flankerend Beleid zijn het doel van de besteding en de overige spelregels dusdanig gewijzigd dat het noodzakelijk is dat de Raad hier een expliciet besluit over neemt. De vernieuwde beschrijving van de reserves is te vinden in bijlage 4 (RES037 en RES541). De wijziging van de reserve Sociaal Fonds naar Investeringsreserve Sociaal Domein is bedoeld om de uitvoering van de Transformatieagenda te financieren. Het gaat daarbij om incidentele investeringen met als doel om structureel bij te dragen aan de transformatiedoelen.

2.1 Daarmee wordt voldaan aan het uitgangspunt om zo weinig mogelijk reserves aan te houden in zowel omvang als aantal.

Naast dat het voldoet aan genoemd uitgangspunt zorgt het ook voor een beter overzicht van de reserves van de gemeente Enschede. Voorgesteld wordt om onderstaande reserves samen te voegen omdat de bestedingsdoelen van de reserves overeenkomen met elkaar. De lege reserves worden na het samenvoegen opgeheven.

- RES203 ICT/Verv. TIS wordt RES203 Reserve ICT, bestaande uit:
 - o RES204 ICT/Verv. lic. TIS
 - o RES205 ICT/Verv. PC lic.
 - o RES206 ICT/Vaste telefonie
 - o RES207 ICT / Verv laptop lic.
 - o RES208 ICT/Verv PC config.
 - o RES209 ICT/Verv Laptop
 - o RES210 ICT/Randapparatuur
 - o RES211 ICT-Hosting Dimpact
 - o RES212 ICT Stadsbank Oost-NL
- RES220 H&S – Werkplekinrichting behoudt naam en gaat samen met RES225 H&S – Leegstandsreserve
- RES231 Vastgoed behoudt naam en gaat samen met:
 - o RES235-01 Reserve CV Planeconomie
 - o RES235-02 Reserve CV Onderwijs
 - o RES235-03 Reserve CV Volkspark
 - o RES235-04 Reserve CV Wijkcentra
 - o RES235-05 Reserve CV DCW
- RES508 Egalisatiereserve onderwijshuisvest. behoudt naam en gaat samen met:
 - o RES532 Egalisatieres kaplst Scholingsboul
 - o RES537 Res egalisatie kaplast Brede Scholen

Daarnaast wordt voorgesteld om onderstaande reserves op te heffen. De reserves kunnen worden opgeheven omdat de beoogde doelen reeds zijn behaald.

- RES400 DSOB Dienstreserve
- RES419 Reserve rente jaarl. bijdr. BWS
- RES435 Egalisatiereserve Markten
- RES455 Reserve 3e toegang van Heekgarage
- RES456 Gronduitgifte
- RES420 Egalisatiereserve riolering

Financiële dekking van het voorstel

Met dit voorstel zijn geen kosten gemoeid waarvoor dekking is vereist. De middelen van de samengevoegde reserve gaan mee over naar de 'nieuwe' reserve. Omdat de op te heffen reserves nagenoeg leeg zijn komen er vrijwel geen middelen beschikbaar.

³ Voor de instelling van een bestemmingsreserve wordt minimaal aangegeven: a. doel van de reserve, b. de omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen, inclusief de onderbouwing hierbij, c. de minimale en/of maximale hoogte van de reserve, d. de maximale looptijd en de bestedingsraming en op welke tussentijdse momenten daarop evaluatie plaatsvindt.

Alternatieven

Alternatief is om niet in te stemmen met de wijzigingen en aanvullingen. Consequentie is echter dat dan nog altijd niet voldaan is aan de instellingscriteria van de financiële verordening. De Raad kan uiteraard wel besluiten tot alternatieve invulling van de instellingscriteria.

Vervolg

In de meest recente versie van de financiële verordening wordt opgenomen dat een onderzoek als dit eens in de vier jaar wordt uitgevoerd. Uiteraard besluit de gemeenteraad ieder jaar bij de begroting over de besteding van de middelen.

Bijlagen

- Artikel 11 Financiële verordening Gemeente Enschede
- Uitleg verschillende soorten reserves
- Kruistabel verbeteringen gemeentelijke bestemmingsreserves
- Verbeterde instellingsbesluiten gemeentelijke bestemmingsreserves
- Oude instellingsbesluiten gemeentelijke bestemmingsreserves
- Spelregels reserve Flankerend Beleid

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,

de Burgemeester,

E.A. Smit

drs. Th.J.F.M. Bovens

Bijlage(n)

Bijlage 1 Artikel 11 Financiële verordening Gemeente Enschede

Artikel 11. Reserves en voorziening groot onderhoud

1. Het instellen, toevoegen, onttrekken of opheffen van een reserve is de bevoegdheid van de raad en dient bij afzonderlijk raadsbesluit (apart beslispunt) plaats te vinden.
2. Het algemene uitgangspunt is het, in alle redelijkheid, zo veel mogelijk beperken van reserves, zowel qua aantal als qua omvang. Dit om een te groot onnodig beslag op gemeenschapsgeld en een vertroebeld beeld op de financiële positie te voorkomen en de bestedingsvrijheid voor de raad zo groot mogelijk te houden. Dit impliceert niet dat er geheel geen reserves worden ingesteld, maar wel dat zorgvuldig gekeken wordt naar nut en noodzaak.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een reserve wordt minimaal aangegeven:
 - a. de functie (dekkings- en bestedingsfunctie, buffer- en egalisatiefunctie, financieringsfunctie, inkomensfunctie) en het specifieke doel van de reserve;
 - b. de omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen, inclusief de onderbouwing hierbij;
 - c. de minimale en/of maximale hoogte van de reserve; en
 - d. de maximale looptijd van de reserve;
 - e. de bestedingsraming en op welke tussentijdse momenten daarop evaluatie plaatsvindt.
4. Als een bestemmingsreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een (volledige) besteding, wordt de bestemmingsreserve heroverwogen of wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.
5. Er wordt een centrale administratie bijgehouden van alle ingestelde reserves inclusief de daarvoor geldende instellingscriteria. Elke raadsperiode wordt minimaal 1 keer een onderzoek gedaan naar de reserves. Dit onderzoek vindt bij voorkeur in de eerste helft van de raadsperiode plaats.
6. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves aan de taakvelden plaats.
7. Een voorziening om lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen wordt met instemming van de raad ingesteld. Dit op basis van een recent beheerplan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagjaar. Kosten van groot onderhoud aan kapitaalgoederen worden ten laste van de vooraf gevormde voorziening gebracht.

Bijlage 2 Uitleg verschillende soorten reserves

Egalisatie reserve

Een egalisatie reserve kan worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatiebegroting kunnen zo worde vermeden. Zo ook kunnen ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worde gebracht middels een egalisatiereserve worden opgevangen. Er is ook sprake van een egalisatiefunctie als structureel gelden aan reserves worden onttrokken ter dekking van de kapitaallasten van investeringen. Hierdoor kan de looptijd oneindig zijn.

Besteding/bestemmingsreserve

Een besteding/bestemmingsreserve wordt in het leven geroepen om te worden ingezet voor een bepaald doel. De aanwending hiervan heeft veelal een incidenteel karakter. Het merendeel van de reserves heeft dit motief.

Bijlage 3 Kruistabel verbeteringen gemeentelijke bestemmingsreserves

Reserve	Reserve benaming	Doelomschrijving	Min. Omvang + motivatie	Max. Omvang + motivatie	Dekking van stortingen	Omvang/wijze storten & onttrekken	Looptijd + motivatie
RES023 Reserve kapitaallasten		X	O	O			O
RES024 Weerstandsvermogen			O	O			
RES029 Reserve duurzaamheid		X	O	O	O	X	X
RES032 Nog uit te voeren werkzaamheden			O	O	O	O	O
RES037 Flankerend beleid		X	O	O	O	O ⁴	O
RES039 Integratie AZC in de wijk			O	O	O	O	O
RES040 Raadsimpulsen		O	O	O	O	O	O
RES041 Asiel & Integratie			O	O	O	X	X
RES042 Reserve Wederopbloei							
RES043 Implementatie wetgeving informatie	O	O	O	O	O	O	O
RES200 IT Transitiefonds	X	X	O	O	O	O	O
RES202 IT - Gem.brede software		X	O	O	O	O	O
RES203 Reserve ICT	X	X	O	O	O	O	O
RES220 H&S - Werkplekinrichting		X	O	O	O	O	O
RES231 Vastgoed			O	O	O	O	O
RES233 Res.Kostprijs dekkende huur		O	O	O	O	O	O
RES234 VBE reserve wett. & duurz. invest.		O	O	O	O	O	O
RES417 Res Gemeentelijken sociale huisvesting			O	O			O
RES423 Reserve parkeren	X	O	O	O	O	O	O
RES425 Reserve grondbedrijf		X	O	O	O	X	O
RES429 Reserve omgevingsvergunningen	X		O	X			O
RES433 Herstel opgebroken bestrating			O	O			O
RES439 Projecten mobiliteitsplan			X	X			O
RES457 Gebiedsontwikkeling			O	O	O	O	O
RES508 Egalisatiereserve onderwijshuisvest.			O	O	O	O	O
RES509 Reserve Muziekfonds							
RES519 Reserve Vrouwenopvang		X	O	O	X		O
RES520 Res Maat. opvang en verslavingzorg		X	O	O	X		O
RES529 Egalis.res kapst. verv.invest sport		X	O	O	O	X	O
RES538 Reserve wijkbudgetten			O	O	O	O	O
RES539 Reserve Monumentenbeleid		X	O	O	O	O	O
RES540 Gezond Meedoen convenant Menzis			O		O		
RES541 Investeringsreserve Sociaal Domein	X	X	O				
RES542 Reserve Maatschappelijk functie Sport			O	O	O	O	O
RES544 Reserve herv. agenda expl.ontw. jeugd	O	O	O	O	O	O	O
RES550 Egalisatiereserve Beschermd Wonen		X	O		X		O
RES560 Re-Integratie en Inburgering			O	O	O	O	O
RES570 Reserve TOZO							
RES600 Egalisatiereserve kapitaallasten herhuisvesting DCW	X		O	O	O		X
RES610 LEA		X	O	O			O
RES LPC							

X = Gewijzigd, O = Nieuw toegevoegd, geen teken = Geen wijzigingen

⁴Zie hiervoor RES 037 in bijlage 4.